13/03/2021

Сборник в чест на Варненски и Преславски митрополит Симеон по случай петдесет-годишното му архиерейско служение

Сборникът в чест на Варненски и Преславски митрополит Симеон по случай петдесет-годишното му архиерейско служение е издаден първоначално през 1922 г. в град София от Светия Синод на Българската Църква. Второто му издание се реализира през 2020 г. с благословението на Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан съвместно от Варненска и Великопреславска света митрополия и Научния архив на БАН. Съставители са проф. дин Лизбет Любенова, Деница Мизинска и Мила Кръстева; консултант – Галя Господинова.

Митрополит Симеон се ползвал с голямо уважение от страна на християните и истинските родолюбци, радеещи за независима от когото и да било Църква и държава. Като народен представител той участва в изработването на Конституцията на България в Учредителното народно събрание, участва в делегацията на Първото народно събрание, изпратена в Ливадия, Крим, за да поднесе на княз Александър Батенберг акта за избирането му за български

княз.

Немалка е книжовната и научна дейност на Високопреосвещения митрополит – преводи от гръцки и оригинални творби. Затова е избран за член на Българската академия на науките. Участва в комисията за превод на св. Библия на новобългарски език, в изработването на Екзархийския устав.

С църковно-просветното си и цялостно архипастирско дело, на което той завещава много свои средства, като създава фондове за ученици, с пълно право може да се каже, че митрополит Симеон е един от най-изявените народни будители, дейно участващ в изграждането на Църква и държава след Освобождението[1].

Предговор

Тази година се навършват 180 години от рождението на Варненски и Преславски митрополит Симеон. Управлявал своята епархия в продължение на 65 години, най-големият каноник на нашата църква е вдъхвал респект още на своите съвременици. „Добър човек, сух и висок, прозорлив, духовит и образован, много интелигентно филантропическо око, приятен глас, добър оратор, отличен ум“ – така описва първите си впечатления от него Константин Иречек.

Няма изследовател на новата българска история, който да не се е докосвал до богатия му духовен свят с удивление от неговата принципност, безкористност, безкомпромисност и патриотизъм. Яркото му присъствие е оставило следа не само в църковната история, но и в образованието, политиката, социалната дейност, обществения живот. Научните му трудове, които не са загубили стойността си и до днес, му носят заслужено званието академик. Щедър дарител, владиката оставя около 17 фонда от личните си средства за наука, подпомагане на бедни сираци, насърчаване на историческите и филологически изследвания.

Обичта на хората от неговата епархия е показател за истинската духовна връзка между архиерей и паство. „Мъдростта и едновековният жизнен опит на митрополит Симеон ни задължават да чуем в неговите предупреждения гласа на ясновидец и пророк. Те са един завет за българския народ“ – казват шуменци за обичния си владика.

През 1922 г., когато се навършват 50-години от неговата архиерейска дейност, дядо Симеон отказва всенародно честване с думите: „При

вънкашното наше положение, при вътрешното наше неразположение, юбилей от моя страна би бил цяло безобразие“. Независимо от това, съвременниците, които се прекланят през този възрожденски колос, издават в негова чест Юбилеен сборник. Предлагаме тук на читателите обновеното му издание, с което Научният архив на БАН поставя началото на публикуването на богатото ръкописно наследство на Варненски и Преславски митрополит Симеон.

† Варненски и Великопреславски митрополит Йоан

Писмо на Св. Синод на Българската църква до Варненски и Преславски митрополит г.г. Симеон, по случай неговото петдесетгодишно архиерейско служение[2]

Ваше Високопреосвещенство,

Възлюбений о Господе брате,

Св. Синод на Българската Църква е преизпълнен с чувства на дълбока благодарност към Промислителя Господа Бога и с чувства на братска любов и преданост към Ваше Високопреосвещенство, като в тоя рядък, единствен ден в най-новата история на нашата Църква иде братски и почтително да Ви приветства с половин-вековното Ви архиерейско служение на св. ни родна Църква.

По неизречената Божия милост, запазен днес единствен измежду великитите йерарси на нашата Църква – днес, с тихо умиление и горещо упование, и Св. Синод, и всички негови споспешници в Христа виждат във Вас светло олицетворение на новейшата история на св. ни Църква, жив образ на безпорочното приемство на богоблагодатното светителско служение на отеческата ни вяра и на свещените традиции на Църквата и народа ни.

Ваше Високопреосвещенство приехте високото и тежко архиерейско служение преди половин век – във времена усилни и съдбоносни, когато, подир дълги и тежки борби, едва току що бе извоювана църковната свобода на нашия народ и предстоеше тежката задача да се закрепи тая застрашавана от много страни свобода, да се насочи право и да се води крепко нашият народ към Христовата светлина, към духовен напредък и към национална доброчестина.

От тогава до днес Ваше Високопреосвещенство застанахте твърдо и

останахте вярно и непоколебимо в първите редове на бележитите ни йерарси за постигането на тая свещена цел.

Проникнат от силата на вярата и топлотата на благочестието, преизпълнен с даровете на знанието и на мъдростта, вдъхновен от любов към Христа, към св. Му Църква и към Божията правда и надарен с добродетелите на духовните кротости, търпения и саможертвования, Ваше Високопреосвещенство и като млад клирик, и като побелял първосвещеник, навсякъде направихте всичко за славата на Бога, за преуспяването на Църквата, за доброчестината на народа.

От 50 години насам, от време на първите стъпки на архиерейското Ви служение до днес, няма област, няма важно дело в Църквата ни, в които да не се вижда Вашето плодотворно участие и Вашата предана жертва пред свещения олтар на народната ни Църква.

Ваше Високопреосвещенство бяхте и оставате пламтящият воин Христов, за утвърждение младата ни православна Българска църква в чистите начала и в светлите предания на общата св. православна Църква.

Ваше Високопреосвещенство бяхте и оставате твърдият бранител на духовната свобода на народната ни православна Църква навсякъде и винаги, където и когато те са били застрашавани от външни и чужди властолюбиви ръце.

Ваше Високопреосвещенство бяхте и до днес оставате неустрашимият поборник и неуязвим страдалец за опазване правата и правдините на св. ни Църква и от посегателства вътре в нашата млада и неустроена страна.

Ваше Високопреосвещенство от начало и до днес оставате неуморимият, мъдър и опитен строител на вътрешната уредба на родната ни Църква, и в тая уредба от Освобождението на Отечеството ни до днес никой не е вземал толкова широко и близко, толкова полезно и усърдно участие, както Вие, Дълбокочтимий Владико.

Ваше Високопреосвещенство и в богодаруваната Ви епархия цял половин век и във върховната управа на св. ни Църква – Св. Синод – цели 40 години, непрекъснато вземате най-дейно и творческо участие и в ръководството на управлението на св. ни Църква, като и тук с мъдростта, опита и чистите си побуждения, направихте най-много за насаждане и закрепване в младото ни и неустроено още църковно-управително дело законност, ред и

справедливост, за насочване църковния кораб по правия път на древните църковно-отечески предания, и за постигане и чрез тоя път спасителните цели на пастирското служение.

Ваше Високопреосвещенство бяхте и до днес оставате всеусърден ценител, будител и крепител на духовното просвещение за клира и народа, какъвто се проявихте още от първите години на бележитото си служение. И историята на духовното ни просвещение с не по-малко светли редове ще отбележи Вашите неподражаеми усилия за изобилно сеене лъчите на истината и светлината Христови, било с вашите писмени трудове, било с Вашето светителско слово, било със скъпоценното Ви първоучение и превеждане на новобългарски Св. Писание, било с неуморните Ви грижи за въздигането и устройството на Софийската духовна семинария или за откриване Висше Богословско училище у нас.

Но как би могло да се отбележат или достойно да се оценят всички Ваши трудове и подвизи за славата на Господа нашего Иисуса Христа и за процъфтяване св. ни родна Църква, когато тия трудове и подвизи днес са безброен наниз от изрядни бисери на светлия венец на св. ни родна Църква?

Само с хвала на Всевишния Промислител задето с щедрата си милост надари св. ни Църква със светител като Вас и само с братско благодарение към Вас, задето отдадохте беззаветно всичко за славата на Христа и св. Му Църква, бе могло в тоя ден да се изрази, колко цялата ни Църква безгранично цени светителския подвиг на Ваше Високопреосвещенство през изминалия половин век на архипастирското Ви служение и колко дълбоко е упованието у всички, че Спасителят Господ Иисус ще Ви съхрани яко заницу ока още за дълги години в тих живот и крепко здраве за благопреуспяване на св. ни Църква и за доброто на народа ни.

Вие не работихте винаги „тихо и безмолвно“ и при благоприятни и тихи времена. От вас не отминаха горчивини, мъки и страдания. Но и в тях Вие, препасан със силата на истината Господня, облечен в бронята на правдата и взел в твърда ръка щита на вярата, възможахте вся стрели лукаваго разжения угасити и най-паче да съхраните неприкосновен свещения залог на Църквата, за да го предадете вярно на грядущите след Вас.

И в днешния светъл за Вас ден, и за цялата ни Църква ден, Св. Синод не намира на края думи по-прави и истинни, които да отправи към Ваше Високопреосвещенство от думите, които преди половин век с проницателно

зрение е отправил към Вас Светият Синод на Българската църква в Цариград, в първите стъпки на духовното Ви служение:

Какво щастие за Българската Екзархия, като се е сдобила с лице, като Ваше Високопреосвещенство!

„Трезвен, благоговеен, учителен, кротък, имащ тайнство вери в чисти совести, питаем словеси вери и добрим учением, вие сте всякога гонили с усърдие правдата, благочестието, вярата, търпението; подвизавайки се добрим подвигом, и ще бъдете не само украшение нашего духовенства, но и стълб и утвърждения вероизповедания и народни истини, образ же верним, словом, житием, любовю, духом и верую чистою“.

Свидетел на заветния Ви светителски подвиг, Св. Синод сега е още по-щастлив, че преизпълнен с радост в Господа, в днешния ден може да Ви приветства от името на цялата ни родна Църква, като неин стълб и утвърждение и като образ на верните словом, житием, любовю, духом, верую, чистотую.

Със смирение и топлота, като въздигаме пред престола на Всевишния задушевните си молитви, за да Ви дарува Господ Бог още на дълги години тих живот и крепко здраве, и за да Ви пази със сила и бодрост за св. ни Църква и народа ни, толкова нуждаещи се днес от вождове духовни, като Вас, достойнейшият йерарх на светата ни Църква.

Братски Ви целуваме о Господе и ставаме на Ваше Високопреосвещенство предани во Христе братя и съслужеители.

Наместник-Председател на Св. Синод:

(под.) – Пловдивски Максим

(под.) – Охридски Борис

(под.) – Врачански Климент

(под.) – Видински Неофит

[1]† Варненски и Великопреславски митрополит Кирил. Варненски и Преславски митрополит Симеон (1840 – 1937). Произнесено на 2 ноември 1997 г., в деня на Народните будители, след св. Литургия в катедралния храм “Св. Успение Богородично”, гр. Варна. Църковен вестник 26 януари 1998 г. – http://www.mitropolia-varna.org/mitropoliti/116-mitropolit-simeon-1840-1937

.

[2]Откъс от новопредставената книга, стр. 372-375.

— bg-patriarshia.bg